

DE STER VAN NEDERLAND

15 APRIL 1933

No. 8

38e JAARGANG

PRINS WILLEM VAN ORANJE

1533 — 25 April — 1933

Ter gelegenheid van de herdenking aan het feit, dat Willem van Oranje 400 jaar geleden geboren werd, maken wij gaarne op de bijzondere beteekenis attent, welke hij bij al zijn trouw aan de eigen beginselen voor religieuze en politieke verdraagzaamheidsidealen heeft gehad. Hij streed voor politieke tolerantie, voor het verleen van gelijk recht in den staat aan Protestanten en Roomsche-Katholieken, een beginsel, dat destijds algemeen onaanvaardbaar werd geacht, maar thans, in den modernen staat, als vanzelfsprekend geldt. Er is wel haast geen punt, waar zijn grootheid als staatsman duidelijker in uitkomt, dan in dit.

PRINS WILLEM VAN ORANJE

(1533—1584)

Misschien is het alleen in Nederland mogelijk, dat een nationale held als „Vader Willem” door den partijbril zoo benepen wordt bekeken en zelfs volksonderwijzers aanleiding geeft om zijn vierhonderdsten geboortedag ongemerkt of met een minachtend in de lucht gestoken neus voorbij te gaan. Dat is hetzelfde verschijnsel als Multatuli signaleerde, n.l., dat het in het land der Pygmeëen niemand op straffe van zijn hoofd te verbeuren — geoorloofd was boven den horizon der pygmeëen uit te zien.

En dat Prins Willem nog thans boven den horizon der Pygmeëen uitziet is een feit. Hij kan onzen partijleiders leeren wat verdraagzaam is in het godsdienstige en dat het volk niet geschapen is, zooals hij in zijn apologie van 1581 verklaart, terwille van den vorst (of van de partij) maar dat de vorst (of de partij) er is ter wille van het volk. Uiterst rechts en links met hun staatsvergoding zondigen tegen deze grondwet van alle democratie door het individu tot een willoos instrument te maken van den staat, wien het met ziel en lichaam moet toebehooren. En zelfs is de dienstplicht, dat erfstuk van Napoleon, geheel in strijd met 's Prinsen eerbied voor het geweten: als in Middelburg de Doopsgezinden weigeren den vijand gewapend te weerstaan en ze daarvoor gevaar loopen gestraft te zullen worden, is het Prins Willem die ingrijpt en aanraadt hun consciënties niet te dwingen.

Geen enkele van onze groote partijen heeft recht vader Willem uitsluitend voor zich op te eischen.

Zouden Katholiek en Calvinist wel al toe zijn aan de verdraagzaamheid die het richtsnoer van zijn leven is geweest?

Zouden de linkerpartijen van allerlei kleur zich wel goed kunnen indenken in 's Prinsen vertrouwen op den „Potentaat aller Potentaten, waarmede hij een vast verbond had gesloten”, dat innig vertrouwen, in den bangsten tegenspoed verworven, op het heilig recht van den mensch om alleen naar de Godsspraak in eigen hart zijn handelingen te richten?

Zoo zouden al onze partijen een richtlijn kunnen vinden in het streven naar het breede inzicht van de groote figuur in wiens heldenstrijd en totale zelfopoffering men zich niet kan verdiepen zonder den grootsten eerbied in zich te voelen oprijzen.

Evengoed als het socialistische Cecho Slowakije zijn Johannes Huss tot nationalen held verhief, zou het denkbaar zijn en van een verschuldigde dankbaarheid getuigen, als ook onze socialisten in Prins Willem hun nationalen held vereerden.

Zelfs zou ons heele volk één kunnen zijn in warme erkentelijkheid voor alles wat Prins Willem voor de grondlegging onzer nationale onafhankelijkheid heeft gedaan, en waarom zou het ook onverdeeld niet in hem den strijder voor het vrije geweten en

voor het democratische regeeringsbeginsel kunnen zien? Ook de grootheid van zijn persoon, die zich geheel gaf en met zijn leven betaalde om zijn benauwde volk in den strijd tegenover een overmachtigen vijand te kunnen dienen kan ons heele volk erkennen, zonder eenig dierbaar punt van het partij-program te kort te doen.

Het spreekt vanzelf, dat elke partij weer een anderen trek van den grooten held en zijn werk het liefst wenscht te accentueeren, doch in het genoemde zou niets ons behoeven te beletten, eensgezind te zijn, zoo een overdreven gevoel van onze eigen politieke verhevenheid en een domme verblindheid in onze eigen onvolkomen tenuitvoerlegging van zijn groote beginselen ons daarvan niet weerhield.

Een volmaakt mensch was Prins Willem niet, maar door zijn onbaatzuchtige toewijding van ideeën, die zijn tijd ver vooruit waren en die wij nog steeds niet volkomen hebben weten te realiseeren of waaraan we ontrouw werden, rijst hij als de grootste figuur uit zijn tijd omhoog. Voor ons is hij de Erasmus van de practijk, de man, die Erasmus' humanistische ideeën op staatkundig en kerkelijk gebied trachtte te verwezenlijken. En wel een Erasmus, die in een zwaren levensstrijd gerijpt, begreep dat jongleeren met verdraagzaamheid niet verder leiden kan, maar een gevecht op leven en dood beteekende. De Prins was meer dan Erasmus in moed en toewijding. Bekende Erasmus den moed voor het martelaarschap te ontberen, de Prins achtte zijn leven niet te goed, als inzet voor zijn idealen. En waar Erasmus in zijn schulp kroop als hij op gevaar stuitte, daar zette de Prins den strijd in de hachelijkste omstandigheden, door met een innerlijk Godsvertrouwen, dat gerijpt was in zijn zelfopoffering en dat hem de kracht verleende tot dat zelfoffer.

(Hoofdartikel in Eenheid).

BLOEDZUIVERING

In zijn eigen lichaam draagt de mensch menige oorzaak van ontaarding. Onze weefsels bevatten een aantal geheime vergiften die ze doordringen gelijk de pekelen het gezouten vleesch doordringt.

Slechte voeding, verkeerde levenswijze laten in het bloed schadelijke stoffen drijven, prikkelende zuren gelijk acidum uricum, kiemen, giststoffen, purinen, ptomainen, en andere besmettende bestanddeelen uit minderwaardige eetwaren afgezonderd.

Ten huidige dage maakt de bevolking te veel gebruik van vleesch, van gespecerde spijzen, van opgelegd en gezouten goed. Deze spijzen bevorderen de zuurwording van 't bloed, hetgeen jicht, flerecijn, rheumatisme en zenuwkwalen veroorzaakt. Alle etelijke waren te rijk aan stikstof, gelijk zwaar slachtvleesch, wild, conserven, verduurzaamde visch in blikjes, leverpastei, ham, worst, bijtende kaas enz. zaaien kiemen in het bloed en maken het op den duur brandig.

Iedereen weet dat deze menschen die veel van zulke spijzen eten, dikwijls over huiduitslag klagen, aan steenzweren, zevenoogen en abscessen lijden, zonder te spreken van inwendige ontsteking van maag, lever en nieren.

Oneindig veel menschen plegen langzamerhand zelfmoord door bloedvergiftiging ten gevolge van misbruik van vleesch.

Een ingeworteld vooroordeel, zelfs in de geleerde standen, schrijft aan vleesch eene overdrevene voedingswaarde toe. Anderzijds worden voedingswaren van vegetalen aard als minderwaardig veracht.

Wil een zwakke mensch verkloeken, hij zal denken aan rundvleesch, eieren, gebraden kippen; nooit zal hij gelooven dat moeskruiden en fruit hem degelijk kunnen versterken. Hij zal er nooit aan denken dat in vleesch veel vergif zit. Groote vleescheters zijn heel hun leven ziekelijk, zij hebben doorgaans weke darmen, leggen weinig weerstandskracht aan den dag, en sterven jong aan ontsteking van lever en nieren.

Het bloed van die menschen is beladen met ptomainen. Gansch onze bevolking der steden weet er van.

Het bloed van het huidig geslacht moet gezuiverd worden, rein gemaakt van zuren, kiemen en schadelijke giststoffen.

Is er middel daartoe?

Voorzeker ja! Eenvoudig met terug te keeren naar het gezond regiem ons door de natuur aangewezen.

* * *

Vegetarisch regiem is de voorbeeldige voedingswijze van den mensch.

In het plantenrijk vindt de mensch al datgene wat noodig is tot het bewaren en herstellen zijner levenskrachten.

Hoofdzakelijk moet onze voeding bestaan uit koolhydraten, vetstof en stikstof.

De koolhydraten vinden wij in de meelspijzen, het brood en de suiker.

Het vet in de smakelijke olijf, aardnootolie, cacao, boter, palmolie, even voedzaam als het beste rundsvet.

Stikstof bestaat overvloedig in de peulvruchten, erwten, lenzen, boonen enz.

Sedert jaren is een kruistocht ondernomen in Engeland en in Holland ten voordeele van vegetarische voeding.

Thans is op wetenschappelijken grond berekend welke eetwaren van plantaardigen aard in ieder bepaald geval moeten genomen worden en in welke hoeveelheid. Niets beter om het bloed te zuiveren dan een vegetarisch regiem.

Een arthristislidder, vergiftigd door misbruik van vleesch en gegiste dranken, herstelt spoedig wil hij voor eene maand anders niet eten dan kruiden der aarde, en water of karnmelk drinken.

In 1881 leed de beruchte Fransche minister Gambetta aan bloedopdrang en dempigheid, gevolg van ingeslagen jicht, professor Vulpian, zijn dokter, bevoel hem naar buiten te gaan rusten.

Gambetta betrok eene kleine villa aan den Vesinet, nam daar groenten, fruit en botermelk en na een paar maanden was hij beter. Eens in Parijs terug sleepte de gewone slenter hem wederom mede en zijn bloed laadde opnieuw aan. In 1882 werd Gambetta op den openbaren weg aangerand. Eene vrouw schoot hem een revolverkogel door de hand. Het vuur kwam in de wonde, men moest hem den arm afzetten en de groote volksopruier stierf aan bloedvergiftiging.

Zijn bloed was verzadigd van ptomainen en zuren en van weerstandskracht beroofd. De bacillen der etterwording vonden in dergelijk bloed een uitgelezene woekerplaats.

Hoe geschiedt de bloedzuivering door innemen van groenten en fruit?

Een vegetarisch regiem heeft voornamelijk een heilzame werking op lever en nieren. Deze beide klieren zijn belast met de zuivering van het bloed en het verwijderen of schadeloos maken van alle vergiften welke erin drijven.

Wie dagelijks groenten en fruit eet, zal heel zijn leven vrij blijven van flerecijn, rheumathiek en zenuwkwalen.

Hippocrates deed de jichtlijders „een druivenkuur” volgen. De zieke mocht uitsluitend anders niet eten dan druiven en gebruikte er tot vier kilo's daags. 't Was eten en drinken en wonderbaar bloedzuiverend.

In den tempel van Epidauros, de kliniek van Asclepias, werden teringlijders alleen met melk, druiven en vijgen gevoed.

Herodotos getuigt dat Eramon, zoon van Phidias, de groote beeldhouwer, lijdende aan longtering met herhaalde bloedspuwingen, in de kliniek van Epidauros genezen is, dank aan deze vegetarische kuur. Een jaar nadien kon de jongeling trouwen, kinderen verwekken en is heel oud geworden.

Herodotes voegt er aan toe dat zijn vader, de groote beeldhouwer, uit dankbaarheid een beeld uit witten marmer, Hygia de Godin der Gezondheid verbeeldend, voor Epidauros heeft gebeiteld. Dit beeld stond aan den ingang van den tempel en werd 350 jaren voor onze jaartelling tijdens een oorlog met de Persen als buit medegenomen.

Appelen, peren, zijn ook uitstekend geschikt om het bloed te zuiveren.

Bananen zijn het kloekste fruit ter wereld. In de Antillen werden zij van over duizende jaren als voedingsstof en geneesmiddel gegeven.

Men gaf ze aan zieke lieden en teringlijders te eten en zij genazen er mede. Niets beter voor kinderen.

Een banaan staat voor voedingswaarde gelijk met een kippenei.

Alle fruit bevat veel vitaminen t.t.z. levende giststof, die alle kiemen en slechte bacteriën in het bloed vernietigt.

Appelsienen, citroenen zijn uiterst rijk aan vitaminen. Zij genezen scheurbuik, maag- en darmontsteking, verslaan den brand en breken de koorts.

Elkeen heeft ondervonden hoe weldoende een teug citroenwater is wanneer men koortsachtig is. De oude geneesheeren heetten den citroen „citrus medica”, een welverdiende naam.

Niets beter om het bloed te zuiveren dan groenten en fruit. Onze voorouders maakten daarvan degelijker gebruik dan wij.

Alle dagen moeskruid, versch of gedroogd fruit op tafel.

In ieder huis was er een fruitzolder. Een appel, eene peer, een okker- of hazelnoot, eene kastanje dienden tot smakelijk nagerecht en vielen veel beter dan het gestandariseerd suikergoed dat thans als dessert wordt opgediend.

Onze voorouders waren gezond, vol weerstandskracht en arbeidslust. Zij leefden lang. Wilde het huidig geslacht tot de reine overleveringen van het voorgeslacht terug keeren.

Een eenvoudig leven, gezonde voeding, een oprecht natuurlijk bestaan, zou de menschen van vele ziekten sparen en geleidelijk de gemeenschap betere levensvoorwaarden verschaffen.

De Landwacht 11-12 Dec. 1927.

(Eenheid)

Dr. W. DE BAETS.

DE SLAAP

Een regelmatige slaap is onontbeerlijk voor de gezondheid

Het is noodig den slaap te verzorgen. Een goede nachtrust belooft een goeden dag. Een goed begin is het halve werk.

Sommige menschen hebben een lichten slaap en beschouwen buitenaf werkende factoren als de voornaamste vijanden van den slaap. Sommige personen kunnen niet slapen — zoo zeggen ze tenminste — omdat ze een ongewoon gerucht hooren op de straat . . . omdat er een kat in den tuin miauwt . . . omdat er een muis knaagt onder een plank, enz.

Anderen, zijne huisgenooten namelijk, hebben soms ook die stoornissen gehoord, maar ze hebben er zich niet om bekommerd en sliepen rustig voort.

Slapeloosheid mag men wel niet als eene ziekte bestempelen, maar toch wijst ze op eene stoornis. De wekprikkels van buiten, zooals geluiden enz., werken spoedig en altijd op die menschen, terwijl ze anderen niet eens kunnen wekken. Indien ze echter wakker worden, dan hechten ze aan die geruchten geen ander belang en slapen weer in.

Wie oververmoeid is, slaapt slecht. Dan dreigt weer de ge-

vaarlijke cirkel: oververmoeienis door te weinig slaap, te weinig slaap door oververmoeienis.

De slaap herstelt echter, op de meest doelmatige wijze, de krachten van den mensch.

Het is reeds dikwijls geschreven en de geneesheeren hebben vaak vastgesteld dat, tijdens den slaap, het hart langzamer klopt, de bloeddruk is gedaald, de ademhaling dieper wordt en langzamer gaat en eenige klieren minder werken.

Zonderling is het toch, dat hevige prikkels tot wakken soms niet gehoord worden, en lichte prikkels op diezelfde menschen zoo hevig inwerken.

Zoo zal eene moeder slapen bij onweer en tijdens de hevigste geruchten. Ik heb geweten dat eene moeder uren en uren achter elkaar sliep bij het spel van een reusachtig orgel in een danstent tegenover de deur.

Het minste kreetje van heur kindje was echter voldoende om heur wakker te hebben en zoo dikwijls dit kindje riep ontwaakte ze, al was ze ook zeer vermoeid.

We lazen eens ergens dat er twee soorten van slapers zijn. De eene soort slaapt het diepst gedurende het eerste gedeelte van den nacht en de tweede soort vindt in het laatste gedeelte van den nacht haar verkwikkenden slaap.

De menschen dezer laatste soort zijn zij die veel tijdens den nacht arbeiden. Ze verlengen hun werk tot in de nachtelijke uren, wanneer ieder te bed is. De „nachtwaker” slaapt — vooral wanneer hij vroeger gaat slapen — moeilijk in. 't Is eerst laat, tegen den morgen, dat men een diepen slaap kan vaststellen. Die man voelt zich bij het opstaan niet uitgeslapen, en het duurt vele uren vooraleer hij weer „frisch” is en zich bereid gevoelt om met vreugde aan den arbeid te gaan.

's Nachts werken is een slechte gewoonte, welke ten laatste uitput en allerlei stoornissen kan teweegbrengen.

Vroeg naar bed en vroeg er uit was reeds in den tijd van den grooten geneesheer Boerhave, gekend als een gulden regel.

„Vroeg op en vroeg naar bed te zijn,
Ziedaar de beste medicijn”,

dichte men toen reeds, en aanstonds kwam het er achter:

„De morgenstond
Heeft goud in den mond”.

We moeten er op drukken, dat vooraleer 't naar bed gaan, hevige prikkels moeten vermeden worden. Iedereen moet zichzelf daarin kennen en zelf vaststellen wat, voor zijn gestel, goed of slecht is. We kennen menschen die na eene levendige discussie, uren wakker liggen denken in hun bed en, bij hun zelven, die discussie voortzetten, enz., enz. Over 't algemeen moeten hevige inspanningen of opwekking en prikkelende spijzen of dranken vermeden worden.

Vooral de kinderen moeten voor hevige prikkels bevrijd blijven, daar anders hun slaap bewogen en onrustig zal wezen en ze 's anderendaags lastig en niet al te wel te pas zullen zijn.

Zwaar eten 's avonds werkt ook hinderlijk voor het inslapen. Het is best voor avondmaal iets te gebruiken dat gemakkelijk verteert. Ook doet men best niet aanstonds te gaan slapen na het avondmaal.

Een vaste regeling van den bedtijd, vooral voor kinderen, is van het grootste belang.

Alle hinderlijke prikkels uit de buitenwereld moeten zooveel mogelijk vermeden worden. Zelfs de dieren doen dit onbewust. Een hond vouwt de pooten over den kop, een vogel steekt zijn kop in de pluimen.

Er bestaan ook middeltjes om in te slapen. Gezonde menschen hebben, over het algemeen, geene behoefte aan apotheekmiddelen om in te slapen. Ze nemen die slechts op voorschrift van den geneesheer en in de hoeveelheid, door hem voorgeschreven.

G. v. A. in De Nieuwe Eeuw.

NIEUWE KERKLEIDERS AANGESTELD

President John A. Widtsoe bericht ons uit Londen:

„Tijdens de jongste Algemeene Conferentie is Ouderling J. Reuben Clark ondersteund als de tweede raadgever in het Eerste Presidenschap en Ouderling Samuel O. Bennion als lid van den Eersten Zeventigersraad.”

In ons volgend nummer zullen wij verdere bijzonderheden medeelen betreffende deze nieuwe algemeene autoriteiten.

OOMS GELOOF GETOETST

Er zouden meer gebeden verhoord worden, zeide Bisschop Hoss, van Muskogee, als wij meer geloof hadden.

De meesten van ons zijn net als Wimpie. Wimpie, op bezoek bij zijn oom op het platteland, stond een mooi veulen te bewonderen.

Oom, geef mij dat veulen, wil u? vroeg hij.

Neen, neen, Wimpie, sprak zijn oom. Dat is een heel prijzig veulen, dat ik je niet zou kunnen geven. Wou je zoo gaarne een veulen hebben?

'k Zou liever een veulen willen hebben dan wat ter wereld ook, sprak Wimpie.

Dan zal ik je vertellen wat je doen moet. Daar je zoo gaarne een veulen zoudt willen hebben, behoort je er om te bidden. Als ik ooit iets wil hebben, bid ik er altijd om en dan krijg ik het vast.

Is het wáár, oom? sprak Wimpie gretig. Wil u mij dan asjeblijft dit veulen geven en om een ander bidden voor uzelf?

(Pittsburg Chronicle-Telegraph).

DE STER NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE LATERDAAGSCHE HEILIGEN

Redacteur: FRANK I. KOOYMAN - Assistent: LOUIS H. HAGEN

VOOR JONGE OOGEN

Golgotha.

In plaats van mijn eigen vertelling zal ik dezen keer een mooie beschrijving overnemen, die een meester in de vertelkunst gegeven heeft van het sterven en de opstanding van onzen Heiland. Ik bedoel W. G. van de Hust, die in zijn „Bijbelsche Vertellingen voor onze kleintjes” zoo heerlijk zijn lezers weet te boeien :

„Daar gaat de Heere Jezus nu heen. Hij is de Zoon van God. Hij is de Koning van den hemel en van de aarde . . . En daar gaat hij nu heen, als een boosdoener. Ruwe soldaten jagen Hem voort. En vooraan loopen wreede knechten, die de groote spijkers en den zwaren hamer dragen . . . Het zware kruis, dat moet de Heere Jezus zelf dragen op Zijn zieken schouder. Hij kan het haast niet. Zijn knieën knikken. Hij is zoo moe en Hij heeft zoo'n pijn. En dat groote, houten kruis is zoo zwaar.

„Vooruit !” zeggen de soldaten. „Vooruit !”

Zoo gaan ze de straten door, en de poort van de stad uit . . . Daar ginds is een heuvel. Daar moeten ze zijn, Dáár moet Jezus sterven.

De menschen dringen en joelen achter de soldaten aan. Ze zijn nieuwsgierig. Ze willen alles zien.

Daar kómen ze al bij den heuvel.

Die heuvel heet *Golgotha*.

Daar wordt het kruis in den grond gezet. En die ruwe, wreede knechten trekken den Heere Jezus op tegen het kruis. En dan . . . o 't is zoo vreeselijk, — dan slaan zij de scherpe spijkers, zoo- maar door de handen en de voeten van den Heere Jezus heen, in 't hout.

Dat doet zoo'n pijn, zoo'n pijn !

— — — — —
Kan de Heere dan niet afkomen van het kruis ? *Kan* Hij zichzelf dan niet helpen ? En kan Hij die booze, slechte mannen niet vreeselijk *straffen* voor hun kwaad ?

O ja, dat *kan* de Heere Jezus wel. Hij kan *alles*. Maar dat *wil* Hij niet.

Al die pijn en al dat verdriet wil Hij dragen, omdat Hij de menschen zoo lief heeft.

— — — — —

't Is midden op den dag. De zon schijnt brandend heet. . . .
 maar opeens wordt het donker, héél donker! De menschen schrikken.
 Ze vluchten wèg van den heuvel Golgotha. En de Heere Jezus
 hangt daar midden in den donker; alléén. En die donker duurt
 zoo lang, zoo lāng! drie uren wel.

— — — — —
 Allen zijn weggevlucht. . . .

— — — — —
 O, 't is alles zoo droevig op dien heuvel Golgotha.

Dan knakt het hoofd van den Heere Jezus weer neer. Hij spreekt
 nog een paar woorden tot Zijn Vader in den hemel. . . . En dan
sterft de Heere Jezus.

— — — — —
 Als het avond wordt komen een paar vrienden van den Heere
 Jezus den Heuvel op. En enkele vrouwen, die den Heere Jezus
 ook liefhebben, komen mee. Zij nemen heel voorzichtig Zijn doode
 lijf van het kruis. Hij mag daar niet blijven hangen. Hij moet
 begraven worden.

— — — — —
 Zij dragen Hem naar Zijn graf.

Daar ginds in dien tuin is een spelonk, een donker gat in den
 berg. Daar leggen ze den Heere Jezus voorzichtig neer.

En dan rollen ze den zwaren steen voor het gat. En snikkend
 van verdriet gaan ze heen.

Nu is hun Meester wèg. . . .

De blijde morgen.

't Is nog héél vroeg in den morgen. 't Is nog héél stil in
 de stad.

Maar drie vrouwen zijn al wākker. Ziemeer, daar gaan ze
 samen al haastig de straten door, haastig de poort van de stad
 uit. De gouden zon schijnt al zoo mooi over de wereld;
 maar die vrouwen kijken niet naar den gouden zonnenschijn. Ze
 loopen maar verder, hun hoofd gebógen van *verdriet*.

„Och”, zeggen ze, „och, 't is ook zoo droevig. Nu is de
 Meester *voor altijd* wèg! Nu zal Hij ons nóóit meer aanzien met
 Zijn vriendelijke oogen. Nu zal Hij nóóit meer iets tegen ons
 zeggen met Zijn vriendelijke stem, . . . Kom maar, wij gaan naar
 Zijn graf. Wij zullen Hem fijne, droge kruiden brengen gaan.
 We zullen het arme, doode lijf van onzen Meester zalven met
 olie, die heerlijk ruikt. . . . Maar 't is zoo droevig, zoo dróevig!”

Zoo praten ze samen.

Dan zegt opeens een van die vrouwen: „O, maar wij kunnen
in het graf niet komen. Er ligt een heel zware steen voor. Die
 kunnen *wij* niet weggrollen. . . . Wat moeten we *nu* doen? Wat
 jammer!”

Ja, — ze gaan tòch verder. Daar zien zij den tuin al, waar het graf van den Heere Jezus is. 't Is er zoo stil, zoo eenzaam. Ze gaan dien stillen tuin binnen.

Dàar is het graf....

Maar.... o, wat is dat? De zware steen is al weggerold. Het donkere graf is open. Die vrouwen *schrikken* er van. Hoe kàn dat?.... Zouden er misschien booze mannen zijn geweest? Zouden die den steen hebben weggerold, en het doode lijf van den Heere hebben wèggenomen?... Och, nu kunnen die vrouwen hun arme Meester niet eens meer de fijne kruiden en de heerlijke olie brengen.

Een van die vrouwen wordt zóó verdrietig, dat ze wegloopt. Ze gaat naar de stad terug. Ze gaat het aan de *discipelen* vertellen. Ze gaat de discipelen *roepen*....

Die vrouw heet *Maria Magdalena*.

Maar de andere twee gaan schreiende verder.... „Och, waar zou nu de Meester zijn?“.... Zij kijken in dat donkere graf. Het is léég. Ze gaan een eindje naar binnen.

Maar — dat donkere graf is opeens niet donker meer. Het is opeens vol van licht, van heel mooi licht. Twee *engelen* staan daar. Hun kleederen zijn blinkend wit; als de zón zòó mooi!

Die vrouwen schrikken; ze buigen van bangheid hun hoofd.

Maar de engelen zeggen héél vriendelijk: „Weest maar niet bang. Wij weten wel, Wien ge zoekt. Ge zoekt den Heere Jezus. Maar Hij is hier niet meer. Hij is weer uit het graf gegaan. Hij is opgestaan uit den dood... Zie maar! Op dit plekje heeft de Heere Jezus gelegen; maar nu lêéft Hij weer.“

„Waarom zoekt gij den Meester hier? Weet ge dan niet meer wat Hij U vroeger al gezegd heeft?.... Zijt ge dat dan hèelemaal vergeten? Hij zeide: „Ik zal sterven, maar na drie dagen zal Ik weer opstaan uit den dood.“

„Weest toch niet droevig meer en bang. De Meester *lééft* weer.... Gaat haastig heen! Gaat het vertellen aan de discipelen, en aan Petrus óók. Gaat haastig heen! Dan zult ge den Heere Jezus ook weer *zien*!

O, wat waren die vrouwen *blij*! „De Meester is niet dood meer! Hij leeft weer! Hij leeft!“ zeiden ze telkens, télkens weer tot elkaar.... „Kom, laten we haastig loopen en 't aan de discipelen vertellen gaan. O, 't is zoo heerlijk, zoo hêérlijk!“

En ze liepen door den gouden zonneshijn; zoo blij, zoo blij. Hun oogen schreiden niet meer, en hun hoofden waren van droefheid niet meer gebogen.

En opeens....? Daar staat iemand vòòr hen.

Hij zégt iets tegen hen. Hij zegt met heel vriendelijke stem: „Weest gegroet!“

Wie is dat?....

De vrouwen zien Hem aan.... O, en dan *vallen* ze op hun

knieën voor Hem neer. Ze grijpen Zijn voeten; en ze *aanbidden* Hem.

Het is . . . ? De Heere Jezus zèlf.

Hij lééft weer . . . Hij ziet hen weer aan met Zijn vriendelijke oogen. Hij spreekt weer tot hen met Zijn vriendelijke stem.

Hij zegt: „Gaat henen, en vertelt het aan al Mijn vrienden. Zij zullen Mij ook zien.”

En toen, opeens, was de Heere Jezus weer weg . . .

Die blijde vrouwen! Wat liepen ze haastig naar de stad terug. . . . O, 't was ook zoo'n blijde, zoo'n héerlijke, zoo'n héél héerlijke boodschap, die ze mochten gaan brengen: De Heere Jezus leefde weer!

Ja, de Heere Jezus *leefde* weer. Hij was de Zoon van God. Hij kòn niet blijven in dat donkere graf.

De soldaten hadden wel goed opgepast.

Maar in den donkeren nacht was er een engel uit den hemel gekomen . . . De soldaten waren vreeselijk geschrokken. En ze waren weggevlucht, zoo hard ze maar loopen konden.

Die engel had den steen weggerold.

En de Heere Jezus was opgestaan, en úit het graf gegaan.

De booze Joden, *zij* dachten dat de Heere Jezus voor altijd *dood* was, voor altijd *weg* was.

O neen! Dat kòn niet.

Hij had de zware straf gedragen, omdat Hij de menschen zoo lief had.

Maar nu . . . *nu* was Hij weer de koning van den hemel en van de aarde . . . Voor *altijd*!

* * *

Zoover de schrijver van de Bijbelsche Vertellingen. Mooi, he? De volgende keer zal ik zèlf weer wat vertellen.

OOM BEN.

MAGIE IN DOOP EN AVONDMAAL

Een oud-predikant schrijft ons, zegt de N.R.C.:

In Der Ring van 10 Juni 1932 noemt dr. Wilhelm Stapel als een kenmerkend onderscheid tusschen het Roomsche, het Luthersche en het Calvinistische Christendom de verschillende betrekkingen tot de Godheid, dus tot het irrationeele. Het Roomsche Christendom is in die betrekking magisch d.w.z. „verandert”. Het Luthersche Christendom is mystisch, d.w.z. „maakt een”; het Calvinistische is rationeel, d.w.z. „scheidt”. Hij demonstreert dit aan het avondmaal; in de Roomsche geloofsleer veranderen brood en wijn in vleesch en bloed van Christus; voor Luther zijn brood en wijn, die feitelijk voor onze zinnen dit blijven, tegelijk vleesch en bloed van Christus; voor den Calvinistischen geest beteekenen zij alleen vleesch en bloed van Christus; de rationeele, denkende geest scheidt

dus en stelt een geestelijke betrekking tusschen het waarneembaar gegevene en het metaphysisch gegevene.

Nu is in de Protestantsche theologie van heden de Calvinistische houding tegenover het irrationeele overheerschend geworden; vooral in ons land onderscheidt zich het Luthersche Christendom in niets, dan in geschiedenis en in traditie van de overige Protestantsche richtingen, die toch alle in diepsten grond aan Calvijn verwant zijn. Zou er nog één Luthersch predikant hier te lande zijn, die Luther's avondmaalsleer aanhangt. Zou er nog één Nederlandsch Lutheraan zijn, die de leer over den Staat van Luther in practijk zou willen brengen? We kunnen gerust zeggen, dat in Protestantsch Nederland het mystieke „éénmaken" weggezonken is en alleen het Calvinistische „beteekenen" bestaat. Zoo zijn doop en avondmaal symbolische handelingen, die de bedoeling hebben om te bevestigen, wat zij afbeelden, dat is „beteekenen", n.l. de genade Gods in Christus. De kerk sprak dan ook vroeger steeds van „de bediening der bondszegelen", de formulieren spreken van „een zegel des verbonds" en „niet aan het uiterlijke brood en den wijn blijven hangen, maar dezelve opwaarts in den hemel verheffen".

Deze betekenis van doop en avondmaal is algemeen geldend in het Nederlandsche Protestantisme, wat niet zeggen wil, dat de practijk steeds klopt met de theorie. Wanneer men in streng Calvinistische kringen strijdt over het al of niet zalig worden van ongedoopte kinderen, zooals ik eenmaal hoorde, dan ligt daarin besloten, dat de symbolische handeling van den doop verandering aan den doopeling zou aangebracht hebben, dus magie. Wanneer een doopvader, die nooit een voet in de kerk zette, op zijn vraag, wat hem er toch toe bracht zijn kind te laten doopen, antwoordt: „Dan weet ik zeker, dat het nooit Roomsch zal worden", dan heeft dit als actiegrond, dat bij den doop een verandering in den doopeling ontstaat, die hem voor ongewenschte invloeden in zijn verder leven immuun moet maken, als de inenting voor de pokken, dus magie. Als de Protestantsche man in een gemengd huwelijk mij komt vragen zijn jonggeborene bij hem thuis den afzonderlijken doop toe te dienen, uit vrees, dat zijn katholieke schoonmoeder het kind in haar kerk zal laten doopen en er bijvoegt: „en dan is het haar geheele leven Roomsch", dan onderstelt dit ook, dat de doop een magische uitwerking op den doopeling heeft.

Een gelijk verschijnsel ziet men bij de avondmaalsbediening. Wij weten van een predikant, die na afloop dezer plechtigheid het overgeschoten brood in zijn tuin begroef en den resteerenden wijn eroveruitgoot, zij mochten blijkbaar niet meer voor gewoon gebruik dienen, waren dus onder de avondmaalsliturgie veranderd, dus magie. Zou er geen magie in liggen, dat in verscheidene gemeenten speciaal de avondmaalswijn gereserveerd wordt voor zieken? Zou de vooral in streng orthodoxe kringen heerschende vrees voor mede aan te zitten aan de avondmaalstafel, en „zich

zelve een oordeel te eten en te drinken" — in het formulier zuiver geestelijk bedoeld — niet berusten, ten deele dan wellicht op een onbestemde vrees, dat brood en wijn door die plechtigheid andere eigenschappen gekregen hebben, nadeelig voor de niet-gerechtigden en bekeerden, dus op magie.

Het Luthersche „één maken" moge uit ons Protestantsche denken verdwenen zijn, de sporen van het katholieke magische „veranderen" zijn nog lang niet uitgewischt.

Das Wunder ist des Glaubens liebstes Kind.

Zoover de oud-predikant.

Bij de heiligen der laatste dagen zijn brood en wijn (of water) eenvoudig zinnebeelden van het lichaam en bloed van den Heiland. Lukas 22 : 19 zegt :

En Hij nam brood, en als Hij gedankt had, brak Hij het, en gaf het hun, zeggende: Dit is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijne gedachtenis.

„Dat is Mijn lichaam", niet letterlijk, maar in figuurlijken zin, zooals iemand b.v. aan een bezoeker familieportretten toont: „Dit is mijn vader" en „dat is mijn moeder". Iedereen begrijpt wat met die uitdrukkingen bedoeld wordt, zonder in spitsvondigheden te treden.

„Doet dat tot Mijne gedachtenis". Zóó gebruiken wij het Avondmaal des Heeren, zooals in de Avondmaalsgebeden zoo mooi uitkomt. Wij schrijven het gebed voor het brood af:

O God, de Eeuwige Vader, wij vragen U in den naam van Uwen Zoon, Jezus Christus, dit brood te zegenen en te heiligen aan de zielen van al degenen, die er van nuttigen; dat zij het mogen eten ter gedachtenis van het lichaam van Uwen Zoon, en voor U getuigen, o God, de Eeuwige Vader, dat zij gewillig zijn den naam van Uwen Zoon op zich te nemen; Zijner altijd indachtig te wezen en Zijne geboden te onderhouden, welke Hij hun gegeven heeft, opdat zij altijd Zijnen Geest met zich mogen hebben. Amen.

„Dat zij het mogen eten *ter gedachtenis van het lichaam van Uwen Zoon*". Zóó bidden wij en zóó baden de Nephieten in oud-Amerika, want dit gebed is aan het Boek van Mormon ontleend (Moroni 4 : 3). En de wijze waarop de Nephitische ouderlingen en priesters het „vleesch en bloed van Christus" aan de kerk toedienden was „volgens de geboden van Christus; daarom weten wij dat de manier juist is" (Moroni 4 : 1).

HUISBEZOEK-ONDERWERP VOOR MEI

De huisbezoekers vinden hun onderwerp op het eerste blad van de Ster van 1 April: „Kom dan en volg Mij".

GRONINGER-CONFERENTIE

Zaterdag 22 en Zondag 23 April zijn de aangewezen dagen voor de derde voorjaarsconferentie. Zaterdag om 1 uur zendelingenbijeenkomst en 's avonds een openbare bijeenkomst om 8 uur.

Zondag zullen er twee bijeenkomsten gehouden worden: de eerste om 10 uur en de tweede om 5 uur. Let wel: **om vijf uur**. Alle bijeenkomsten zullen in de gewone zaal aan de Poelestraat plaats hebben. Allen vriendelijk uitgenoodigd. Brengt uw vrienden mee!

HET ANTI-SEMITISME IN DUITSCHLAND

Beschouwing van Prof. Mr. F. G. Scheltema

„Het Deutsche nationaal-socialisme verkondigt de leer, dat de mensch, die Jood is, en omdat hij Jood is minderwaardig is.”

Prof. mr. F. G. Scheltema, hoogleeraar aan de gem. universiteit te Amsterdam, schrijft in „De Groene Amsterdammer”: Pour se disputer, il faut être d'accord.

Wanneer A en B beiden recht beweren te hebben op dezelfde schouwburgplaats, kan hun geschil op eenvoudige wijze tot oplossing worden gebracht wanneer ze het er maar over eens zijn, dat het nummer van de plaatsbewijzen beslissend is. Maar wanneer A er van uitgaat, dat het nummer van het plaatsbewijs beslissend behoort te zijn, doch B daarentegen volhoudt, dat wie het eerst op de plaats zat, of wie de sterkste spieren heeft, de rechthebbende is, is iedere discussie a priori tot vruchteloosheid gedoemd.

In een maatschappij, die zich in een phase van revolutie bevindt, een maatschappij, waaraan het gemeenschappelijk grondwettelijk en wettelijk bindsel is komen te ontvallen, is deze grens van discussiemogelijkheid spoedig bereikt. Men is aangewezen op zekere algemeene grondbeginselen omtrent wat billijk, zedelijk en rechtvaardig is; maar wanneer een eenigszins sterke groep ook van die grondbeginselen de billijkheid, de zedelijkheid en de rechtvaardigheid ontkent, en andere daarvoor in de plaats stelt, ontbreekt iedere basis voor gemeenschappelijk overleg, en rest voor elk der partijen slechts het alternatief: strijd of berusting.

Het Deutsche nationaal-socialisme verkondigt met woord en daad de leer, dat de mensch, die Jood is en omdat hij Jood is, minderwaardig is. Het is een leer, die de negatie beteekent van wat tot dusverre werd beschouwd als onaantastbare, voor altijd verworven cultureele grondslagen der moderne samenleving: dat n.l. de zedelijke waarde van iederen mensch wordt bepaald door zijn eigen, individueele persoonlijkheid en door niets anders; en dat de eenheid der menschheid boven haar gescheidenheid in rassen uitgaat.

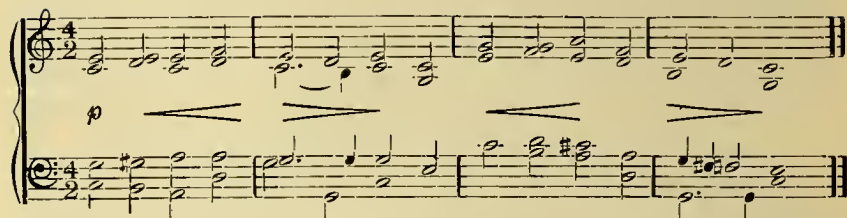
Pour se disputer, il faut être d'accord. Tusschen hen, die de waarheid van de zoo juist genoemde cultureele grondslagen aanvaarden en hen, die haar negeeren, is discussie op dit punt a priori tot nutteloosheid gedoemd. Er rest slechts, het den Nederlander eerende feit te constateeren, dat binnen zijn landsgrenzen eenstemmig geloof in die waarheid werd uitgesproken. (De Telegraaf).

ZONDAGSSCHOOLWERK VOOR MEI 1933

AVONDMAALSVERS.

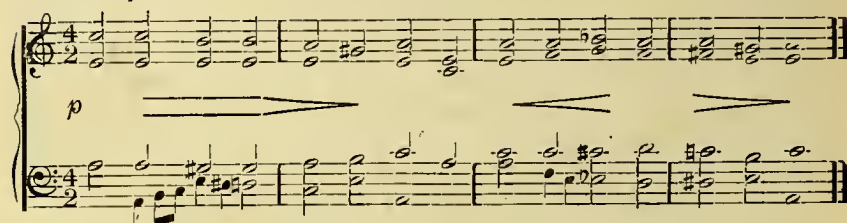
Voorspel

WILLY RESKE.

Zuiver, Heiland, onze harten,
 Houd ons in het rechte spoor,
 Dat Uw Geest ons daaglijks leide
 Met Zijn vriendelijken gloor.

Naspel

GEZAMENLIJKE OPZEGGING.

(Exodus 20 : 12)

„Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft.”

2½ MINUUT TOESPRAAKJES.

- 7 Mei „De Kinderen van Israël”.
 „Een les over verdienste”. Oude Testament.
- 14 Mei **Moederdag.**
- 21 Mei „Jezus kwam om Zijns Vaders wil te doen.”
 „Wie is mijn naaste?” Nieuwe Testament.
- 28 Mei „Het Grootte Westen vóór de komst der Mormonen”.
 „Naar het Rotsgebergte in het hartje van den winter.”
 Kerkgeschiedenis.
 J. G. de G.

INHOUD

Prins Willem van Oranje	113	Magie in doop en avondmaal	124
Bloedzuivering	115	Huisbezoekonderwerp voor Mei	126
De slaap	118	Groninger Conferentie	127
Nieuwe Kerkleiders aangesteld	120	Het anti-semitisme in Duitsch-	
Ooms geloof getoetst.	120	land	127
Voor jonge oogen.	121	Zondagsschoolwerk voor Mei	128